

HANS DOUW

Voetballiefde zonder grenzen

90 VERHALEN VAN DE GROUNDHOPPER DES VADERLANDS

Voetballiefde zonder grenzen

90 VERHALEN VAN DE GROUNDHOPPER DES VADERLANDS

HANS DOUW

Eerste druk: april 2021

Eindredactie: Jim Holterhuës, Patricia Vogel, Joris van de Wier

Tekstcorrectie: Janna ter Meulen

Vormgeving: Remco van de Wier

Ontwerp cover: Michiel Wilman

Beeld cover: Alex Livesey/FIFA via Getty Images

Beeld achterzijde: Arnout Verzijl

ISBN: 9789083035543

NUR: 489

STAANTRIBUNE

Staantribune Media
www.staantribune.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Voorwoord	5	Ab Wit for president	79
Russische roulette in Moskou	7	De wijk, de rimboe en het industrieterrein	82
De dag dat Real Madrid om mij lachte	9	Zolderkamerliefhebbers	86
Het bedrog van Blatter	11	Die Gelbe Wand ist grau	88
De avond dat Van Basten San Marco werd	13	Een groundhopper is een kind van twaalf	91
De eeuwige jacht op kaarten	15	The winner takes it all	93
Der Fotograf aus den Niederlanden	20	Ik zou weleens	95
In de schaduw van het viaduct	22	Koffie met cake in Haarlem	99
Oost west, thuis best	25	Ronde van Nederland	101
Follow the winner	27	Als speler	107
Smalltalk Neutje	33	Trainingscomplexen	111
Dingen	37	Het mooiste stadion ter wereld	115
Kleren maken de man	41	Bekentenissen	121
Lijstjes, lijstjes, lijstjes	45	Iedere stem telt	124
Diego Sanctus	49	In de slipstream	127
The noble art of groundhopping	53	Het geheim van Pernis	131
The game is off	56	De geest van de oorlog	133
In Den Haag is het nooit saai	59	De binnenlanden van Rusland	135
Geen Berg te hoog	63	De macht van de hymne	140
Terug naar de bron	67	De bodem van de kelder van de voetbalpiramide	143
Koude kermis	71	Voetbalstad... Zutphen!	161
Witte Leeuwen bijten niet	74	Fata Morgana in Dubai	164
Toen Utrecht nog Utreg was	77	De tijdmachine bestaat	166
		Rinus is er altijd	169

De groundhopper staat geparkeerd	172	De halve finale, was de finale	242
De mystiek van verdwenen landen	175	Bogside Blues	245
Achter gesloten deuren	179	Against the odds	247
Voetbal, lava en koffie in de Atlantische Oceaan	183	Ik zit	251
Jerevan, het Parijs van de Kaukasus	187	Volle bak	253
Liefde gaat door de maag	191	Het Dorp	256
Gefundenes Fressen	194	Staatsbanket in Gjogv	259
Eilandhoppen	197	Alleen met Wim Kieft	261
Oude wonden helen	200	De winst van verliezen	263
Op zaterdag schiep Hij de bal	203	Ik hou van dwergen	265
Vissen in de Ganzenvijver	207	Niet om aan te gluren	269
Expeditie Poolcirkel	209	Geen verstand van voetbal	272
Ik ben Nederlander!	213	Alle verhalen kloppen	275
Clarence en de zwarte markt	216	Liever uit	279
Voetballers sterven niet	219	Noche de gala en Madrid	281
Istanboel slaapt nooit	222	Weer of geen weer	284
On top of the world	225	Pieken in juli	289
Thank you for the music	229	Het laatste ambacht	291
Een pitch invasion went nooit	231	Groundhoppen in Azië	294
De muts van Knudsen	234	RIP Griffin Park	297
Geluk in De Goffert	236	Kaalheide forever	300
Voetballers	238	Negentig	302

Voorwoord

Op 15 juni 1974 werd ik op slag verliefd op de voetbalsport. Nederland speelde die dag op het WK tegen Uruguay. Ik zat op de rand van het bed van mijn ouders. In hun slaapkamer stond de enige televisie van het huis. Nederland won met 2-0 en ik raakte compleet in de ban van het toernooi. Na drie weken wist ik niet beter of voetballen stond gelijk aan winnen. De klap na de nederlaag in de finale tegen West-Duitsland kwam dan ook hard aan. Zoveel onrecht kon ik als negenjarige niet verdragen. Ondanks de ontluisterende afloop, was ik voorgoed verkocht.

In 1975 werd ik lid van een echte voetbalvereniging en in 1976 volgde mijn eerste stadionbezoek. Daarmee waren de piketpalen stevig de grond in geslagen. Als kijker, speler en bezoeker kende mijn voetballiefde geen grenzen. Ik ontwikkelde al snel een speciaal gevoel voor stadions. De groene velden tussen de lichtmasten en de tribunes voelden als een spannende 'plaats delict', waar de Heilige Strijd om de punten werd beslecht. Ik wilde er zoveel mogelijk zien. Zo werd ik *groundhopper*.

In ruim 45 jaar bezocht ik wedstrijden en stadions in alle uithoeken van de wereld. Niet alleen de sport kreeg mij in zijn greep. Werkelijk alle aspecten die met het bezoeken van een voetbalduel samenhangen, doorleef ik intens. Van de reis naar het stadion tot de opgewonden sfeer buiten de poorten. Van programmaboekjes tot stadionvoer en van wedstrijdkaartjes tot clubliederen. Ik vind het allemaal even prachtig. In de massa kom ik tot leven. Iedere keer weer.

Ik zag tijdens het groundhoppen niet alleen verschillen tussen clubs en tussen landen, maar juist ook heel veel overeenkomsten. Of ik nu in Kathmandu, Kaapstad, Kopenhagen of Kerkrade kwam, sommige sentimenten bleken universeel. Overal vertelden fans vol vuur over de club van hun leven. Spraken ze over successen en over nederlagen. En benadrukten ze hoe belangrijk voetbal voor ze was. Op alle continenten voelde ik trots, clubliefde en passie. Voetballiefde bleek plaats- en tijdonafhankelijk te zijn. Koning Voetbal was tijdens mijn reizen alom vertegenwoordigd.

En toen brak in 2020 de coronacrisis uit. De pandemie legde de (voetbal-) wereld grotendeels plat, en dus ook mijn tripjes door de voetbalwereld. Deze ramp van ongekende omvang gaf wel de rust en de tijd om mijn leven als groundhopper te gaan beschrijven. Het duurde negen maanden om dit boek ter wereld te brengen. En nu is het er. In negentig verhalen neem ik de lezer mee in mijn voetballiefde, die geen grenzen kent. Geen grenzen tussen landen. Niet tussen competities, niveaus of spelers. In mijn voetbalhart is er volledig vrij verkeer.

Dat het verhaal er uiteindelijk is gekomen, heb ik aan een aantal mensen te danken. Om te beginnen ben ik op reis vrijwel altijd vergezeld geweest van familie en vrienden. Om niet al te zeer van het verhaal af te leiden, zijn zij in de meeste hoofdstukken op de achtergrond gebleven. Maar ze waren er wel degelijk en ze waren belangrijk. Voor groundhoppern geldt hetzelfde als voor gelukkig zijn. Het is mooier als je het deelt. Daarom heb ik dit boek geschreven. Om anderen te laten meegenieten van wat ik heb beleefd. Reisgenoten, heel veel dank voor jullie steun en gezelschap! Natuurlijk wil ik de mannen van *Staantribune*, hét magazine over voetbalcultuur, bedanken. Zonder hun geloof, hun enthousiasme en hun hulp was dit boek er nooit gekomen. Jim en Joris, superbedankt. Ik wens jullie beiden een leven met ontelbaar veel verse gevulde koeken.

Tenslotte ben ik mijn vrouw en kinderen veel dank verschuldigd. Mijn gezin maakte de jarenlange reis van dichtbij mee. Het groundhopvirus is intussen stevig geworteld in de volgende generatie. Ieder verhaal dat klaar was, las ik voor aan mijn vrouw en, als die op dat moment ook thuis waren, aan mijn zonen. Dit leverde niet alleen een belangrijke redactieslag op, maar ook verbinding en een nooit aflatende ideeënmachine. Het hielp mij enorm. *Never change a winning team!*

Eigenlijk zou ik dit boek gaan schrijven met mijn vriend Hans. Helaas heeft hij het niet mogen meemaken. Ik weet dat hij trots zou zijn geweest op het resultaat. Het varkentje is gewassen, Neut.

Genoeg gepraat. Veel leesplezier!
Hans Douw
Voorschoten, 2021

Russische roulette in Moskou

Groundhoppers zijn gemiddeld genomen redelijke en aangepaste mensen. Hun liefde voor oude vervallen stadions in volkswijken wordt niet door iedereen begrepen, maar deze hobbyisten bedoelen het op zich niet slecht. Alles verandert wanneer zij vier lichtmasten in het vizier krijgen. De echte groundhopper ondergaat dan een bewustzijnsvernauwing. Pas nadat het stadion betreden is en de grasmatten zichtbaar, keren zij terug in de bewoonde wereld. Dat groundhoppers in zo'n situatie tijdelijk het contact met de werkelijkheid verliezen, hoeft niet altijd schadelijk te zijn. Een enkele keer gaat het echter mis.

Aan het begin van deze eeuw maakte ik een tour door Moskou. Het kleine stadion van CSKA was daarbij een belangrijk doelwit. Het bouwwerk stond op een militair terrein, dat tijdens wedstrijden gedeeltelijk werd vrijgegeven. Doordeweeks was het een no-go-area, omheind met hoge muren en met bewaking bij de poort. Een militair terrein in Rusland, ga er maar aan staan.

Na een metrorit naar een buitenwijk van Moskou en een forse wandeling door een troosteloze wijk met flats, stond ik voor de ingang. Mijn Russisch sprekende reisgenoot wilde een op voorhand kansloze poging wagen om toestemming te vragen om naar binnen te mogen. Kijkend in het wachthokje bleek het ondenkbare waar. Een militair lag in diepe slaap en reageerde niet op onze signalen. De eveneens dienstdoende Duitse herder zou normaal gesproken dit lek in de beveiliging moeten dichten, ware het niet dat ook deze zich in dromenland bevond. Honderd meter verder bevond zich het stadion. Open en bloot. Maar wel op Russisch militair terrein.

Het bewustzijn vernauwde zich tot onverantwoorde omvang. Wij stapten over de herder en draafden in de richting van de lichtmasten. Binnen een halve minuut stonden wij op de middenstip. Het was gelukt. Het doel was bereikt. CSKA was gevinckt. Meer Oostblok ging het niet worden.

De euforie was van korte duur. Vanuit een hoek van het stadion kwamen twee militairen het veld oplopen. Wij acteerden onschuldige toeristen, maar wisten dat het goed fout zat. Wij moesten meekomen en wachten op de commandant. In een flits trok ons leven aan ons voorbij. Dag familie. Dag Nederland. Dag onbezorgd bestaan. De stress gonsde door de aderen. Een van de militairen was de baas aan het halen, de ander bewaakte de twee vluchtgevaarlijke westerlingen.

Tot mijn reisgenoot een ingeving kreeg. In een alles-of-nietspoging probeerde hij de kansen te keren en richtte hij zich tot de militair. “Mogen wij de taxichauffeur wegsturen die buiten de poort op ons wacht?” Wij kregen toestemming om nota bene samen de taxichauffeur te gaan informeren. Die niet bestond. De militair die zich over ons had ontfermd bleef enkele tientallen meters achter ons lopen. Eenmaal buiten de poort zetten wij het op een rennen. De adrenaline greep de macht. Alles kon nu gebeuren. Een achtervolging? Geweerschoten? Sirenes? Na een paar minuten bereikten wij de flats. En keken om. Het was stil. En het bleef stil. Wij waren veilig. Wij hadden Russische roulette gespeeld, maar het pistool was niet afgegaan. Puur geluk.

De dag dat Real Madrid om mij lachte

De spelers van Europese topclubs zijn tegenwoordig onbereikbaar. Ze verplaatsen zich in dure bolides, verstoppen zich in hoodies en kijken door geblindeerde designerbrillen de wereld in. De intensiteit van het voetbalambacht zorgt ervoor dat topploegen standaard omgeven worden door een leger beveiligers.

Het is moeilijk voor te stellen dat dit ooit anders was. In de jaren zeventig stonden de huisadressen van alle eredivisiespelers keurig in de seizoensgidsen opgesomd. Wie de handtekeningen van Ajax wilde verzamelen, hoefde maar naar een flat in Diemen te rijden om daar persoonlijk bij de spelers aan te bellen. Veel sterren hadden zelfs nog een baan naast het voetballen, waardoor je hen in hun sigarenwinkel in het wild kon aantreffen.

Het was in deze tijd dat ik in de vakantie met de trein door Nederland trok. Ik benutte mijn Tienertoerkaart om de stadions te bezoeken die ik op zondagavond door het beeld zag flitsen. De Kuip, De Koel en De Hout waren heilige plekken op afstand, totdat ik de leeftijd had om zelfstandig naar deze stadions te reizen. Dat was een geweldige ontdekkingsstocht. Naast de thuishavens van profclubs, stond ook het KNVB Sportcentrum in Zeist op mijn wensenlijstje. De denkbeeldige middenstip van voetbalminnend Nederland én de trainingslocatie van Oranje. Maar bovenal streken hier in de vakantie buitenlandse topclubs neer om zich voor te bereiden op het nieuwe seizoen.

En zo kon het gebeuren dat ik in 1979, op een zonnige dag in augustus, in Zeist belandde. Het Sportcentrum leek compleet uitgestorven. Het was weekend én vakantie. De fluitende vogels hadden de macht overgenomen in de Zeister bossen. Ik dwaalde over het terrein, op zoek naar voetbal. Tegenover het bondsbureau lag het spelersshotel, dat vrij toegankelijk bleek te zijn. De receptie was deze dag onbezet, dus ik kon onbezorgd naar binnen lopen. In de verte hoorde ik stemmen. Ik liep door de verlaten gangen, op zoek naar het geluid.

En plotseling stond ik daar. In de biljartzaal. Ik was beduusd. De voltallige selectie van het Koninklijke Real Madrid had zijn ogen op mij gericht. Ik keek terug. De plotselinge confrontatie met de in hagelwitte tenues gestoken spelers, ontnam mij de adem. Ik herpakte mij en wees op mijn handtekeningenboek. Ik stond oog in oog met José Antonio Camacho, Vicente del Bosque en Santillana. Vriendelijk werd ik binnengehaald en zetten de spelers stuk voor stuk hun hanenpoot in mijn boek. Intussen ging het biljarten gewoon door. Ik werd onzichtbaar. Totdat Laurie Cunningham aan stoot was. De Engelse international gaf de keu een onbesuisde hijs, waarna de witte ivoren bal met een sierlijke curve de ruimte koos. Ik stond precies in de baan van het schot en viste de bal met een snelle reflex uit de lucht. Eén seconde was het stil, waarna de voltallige selectie van Real Madrid in lachen uitbarstte. Cunningham klopte mij op de schouder en ik vervolgde mijn rondje. Euforisch verliet ik even later het Sportcentrum. Ik was nog maar veertien jaar, maar Real Madrid had om mij gelachen.

Het bedrog van Blatter

Het bezoeken van een WK-finale is het hoogst haalbare voor een voetbalsupporter. De afgelopen negentig jaar werden slechts 21 WK-finales gespeeld, waarvan 11 in Europa. In aanloop naar het bezoeken van De Ultieme Wedstrijd zit de uitdaging vooral in het bemachtigen van een ticket. Om als neutrale bezoeker een plek in de finale te bemachtigen, is vrijwel onmogelijk.

In 1974 en 1978 bekeek ik de WK-finales van Oranje als kleine jongen vanaf het bed van mijn ouders. Toen ik eenmaal de bezoekgerechtigde leeftijd had bereikt, werd ik standaard uitgeloot voor de finale. Het werd tijd voor een andere aanpak. In aanloop naar de Olympische Spelen van 2004 had ik IOC-lid Anton Geesink al eens een brief gestuurd met de vraag of hij een kaart kon regelen voor de Olympische voetbalfinale in Athene. Nog geen dag nadat ik de brief had gepost, hing hij hoogstpersoonlijk aan de lijn. Hij kon vanuit zijn positie weliswaar weinig voor mij betekenen, maar hij stelde mij gerust. “Die wedstrijd raakt niet uitverkocht.” Hij bleek achteraf gelijk te hebben. De Olympische voetbalfinale die nota bene op zaterdagochtend om 10.00 uur werd gespeeld, trok ruim veertigduizend toeschouwers, waarmee de capaciteit voor slechts zestig procent bezet was. Het benaderen van prominente sportbestuurders smaakte naar meer. Het WK 2006 in Duitsland stond voor de deur. Het moest toch gek lopen, wilde Sepp Blatter niet een kaartje voor mij kunnen regelen.

Ik bedacht een plan. Als ik mijzelf zou positioneren als een groundhopper die een WK-finale wilde vincken, was ik kansloos. Het moest meer op gevoel. Een jaar voor het evenement in Duitsland vond het WK onder 20 plaats in Nederland. Ik was daar getuige geweest van de doorbraak van Messi, maar ook zag ik Joseph S. Blatter daar officiële handelingen verrichten. De foto's die ik daarvan had genomen, leenden zich uitstekend voor een mooie collage. Ik plakte een A4-tje vol met foto's van de voetbaldictator, deed het in een lijstje en stuurde het werkje met een mooie Engelse brief naar het FIFA-hoofdkantoor in Zürich. De strekking van het schrijven

≡ EST. 2014 ≡

VOETBAL
CULTUUR

WORD LID

VAN HÉT MAGAZINE OVER VOETBALCULTUUR

—
6 MAGAZINES

+
WELKOMSTGESCHENK (BOEK OF SHIRT)

+
GRATIS TOEGANG TOT STAA TRIBUNE-EVENEMENTEN

+
KORTING OP STAA TRIBUNE-REIZEN

[STAA TRIBUNE.NL/WORD-ABONNEE](https://staantribune.nl/word-abonnee)

Halverwege de jaren zeventig werd Hans Douw (Voorschoten, 1965) verliefd op de voetbalsport. Wat begon als een onschuldige hobby, groeide uit tot een levensproject. Hans raakte in de ban van stadions en reisde over de hele wereld om clubs te bezoeken. Zo groeide hij uit tot de 'Groundhopper des Vaderlands'. Deze titel kreeg hij tijdens een interview van de presentatoren van *NOS Langs de Lijn*.

Hans zag duizenden duels in negentig landen op vijf continenten. Dat was niet altijd zonder gevaar. Hij werd gearresteerd door het Russische leger, trok door favela's en townships en liep op uiteenlopende plaatsen tussen supportersgeweld. Hij voelde de spanning van voormalige oorlogsgebieden, bezocht intense stadsderby's en stond op de middenstrip van het meest noordelijke stadion van Europa.

In *Voetballiefde zonder grenzen* neemt Douw de lezer niet alleen mee tijdens zijn reizen en avonturen, maar beschrijft hij alles wat bij een stadionbezoek komt kijken. Hij doet dit op een zodanig gepassioneerde en opgewekte manier, dat dit boek leuk is voor alle soorten voetbalfans. Het moet vreemd lopen, wil de liefhebber na het lezen van dit boek geen opgevolgde bucketlist overhouden.

STAANTRIBUNE

